

Udskriftsdato: 19. december 2025

KEN nr 9409 af 15/09/2000 (Historisk)

Ankestyrelsens principafgørelse C-30-00 om 3-hjulet elkøretøj - gangdistance - aktivitetsniveau - livskvalitet - ægtefælle - egen bil - andre hjælpemidler - selvhjulpen - hjælpemidler

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 350496-99

Ankestyrelsens principafgørelse C-30-00 om 3-hjulet elkøretøj - gangdistance - aktivitetsniveau - livskvalitet - ægtefælle - egen bil - andre hjælpemidler - selvhjulpen - hjælpemidler

Resume:

Ankestyrelsen har behandlet 3 sager med henblik på afklaring af betydningen af aktivitetsbehov og -niveau ved ansøgning om 3-hjulede elkøretøjer som hjælpemiddel. *)

Alle ansøgere havde varigt nedsat gangfunktion, og kunne ikke anvende 3-hjulet cykel.

I sag nr. 1 og 2 var ansøgerne berettiget til et 3-hjulet elkøretøj. Ankestyrelsen fandt, at ansøgerne havde et ikke uvæsentligt aktivitetsbehov og -niveau i forhold til alder og funktionsevne, og at det 3-hjulede elkøretøj i væsentlig grad ville kunne afhjælpe den nedsatte funktionsevne og derved i væsentlig grad lette den daglige tilværelse for ansøger.

Ankestyrelsen lagde i begge sager vægt på, at efter servicelovens indledende formålsbestemmelse er formålet med hjælp efter loven at fremme den enkeltes mulighed for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten.

Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på, at afgørelsen skulle træffes på grundlag af en samlet vurdering af ansøgers situation.

Ankestyrelsen fandt i den ene sag, at ansøger ville blive selvhjulpen og uafhængig af ægtefælle i et væsentligt omfang ved bevilling af et 3-hjulet elkøretøj.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at ansøger havde behov for aktiviteter på egen hånd, at ægtefællen sjældent var hjemme og derfor ikke kunne køre for ansøger i fælles bil, og at ansøger var afhængig af ægtefællen for at komme rundt - også i nærmiljøet, da ansøger alene hverken kunne komme rundt med kørestol, cykel eller bil.

I sag nr. 3 var ansøger ikke berettiget til et 3-hjulet elkøretøj sammenholdt med allerede bevilgede hjælpemidler i form af albuestokke, manuel kørestol og handicapbil.

Ankestyrelsen fandt ikke, at et 3-hjulet elkøretøj i væsentlig grad ville afhjælpe den nedsatte funktionsevne yderligere og derved i væsentlig grad lette den daglige tilværelse i forhold til de allerede bevilgede hjælpemidler.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at ansøger selv kunne betjene en manuel kørestol i et vist omfang p.g.a. god kraft i armene, at ansøger havde 2 albuestokke som ansøger brugte for at opnå en gangdistance på ca. 25 meter, og at ansøger havde en handicapbil, som ansøger selv kunne køre.

Kassation:

Principafgørelsen er afløst af en nyere afgørelse

Kassationsdato:

02-11-2011

Love:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 26 af 17. januar 2000 - § 1, stk. 2, § 1, stk. 3 og § 97, stk. 1

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 979 af 1. oktober 2008 - § 1, stk. 2, § 1, stk. 3 og § 112, stk. 1

Vejledninger:

Socialministeriets vejledning nr. 52 af 5. marts 1998 om støtte til hjælpemidler, biler, boligindretning m.v. (Lov om social service) -

Note:

Afløst af C-42-08, 27-10, 82-10, 121-10 og 156-11

Sagsfremstilling 1:

Sag nr. 1. - j.nr. 350534-99:

Sagen drejede sig om en 67 årig gift kvinde med dissemineret sclerose. Ansøger var betydelig gangbesværet med en gangdistance på ca. 500 meter med mange hvil og meget besvær. Gangfunktionen var svingende. Det var skønnet, at ansøger ikke kunne drive en kørestol frem udendørs med de afstande, som ansøger havde brug for at transportere sig. Der var ca. 700-800 meter til busstop, 500 meter til hovedgaden, som gik nedad bakke. Ansøger havde ikke fået bevilget øvrige relevante hjælpemidler i forhold til ansøgning om en 3-hjulet elknallert/scooter.

Ansøger havde selv kørt bil indtil for 3 år siden og havde ikke kunnet cykle de sidste 30 år. Ansøger og dennes ægtefælle havde stadig bil som ægtefællen kørte. Ægtefællen var pensionist og havde mange interesser udenfor hjemmet, og var derfor ikke meget hjemme.

Ansøger oplyste behov for at kunne komme ud på egen hånd, handle ind, køre til dagcenter, besøge børnene, køre til frisør, og køre ture. Ansøger var for tiden afhængig af ægtefællen for at komme rundt - også i nærmiljøet.

Kommunen gav afslag på den ansøgte elknallert, da det blev skønnet, at ansøgers kørselsbehov kunne dækkes, da ansøger og dennes ægtefælle havde egen bil. Kommunen henviste videre til, at ansøger havde mulighed for at søge om VAFT-handicapkørsel.

Nævnet tiltrådte kommunens afslag på ansøgning om en el-knallert efter servicelovens § 97.

Nævnet lagde vægt på, at ansøger og dennes ægtefælle havde eget motorkøretøj. Det blev vurderet, at ansøgers behov for at komme omkring udendørs med rimelighed kunne dækkes ved, at ægtefællen transporterede ansøger i egen bil.

På den baggrund fandt nævnet det ikke nødvendigt at afhjælpe ansøgers nedsatte funktionsevne med det ansøgte hjælpemiddel.

I klagen til Ankestyrelsen blev henvist til ønsket om en selvstændig og udadrettet tilværelse og at ægtefællen med egne hverdagsaktiviteter sjældent var hjemme og derfor ikke kunne køre for ansøger.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, hvorvidt der ved ansøgning om en el-knallert efter servicelovens § 97, kan lægges vægt på, at ægtefællen kan køre ansøger omkring i egen bil. Sagen blev behandlet som supplement til SM O-151-96.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at ansøger var berettiget til bevilling af et 3-hjulet elkøretøj efter servicelovens § 97, uanset at ansøger og dennes ægtefælle var i besiddelse af en bil.

Ankestyrelsen fandt, at ansøger havde et ikke uvæsentligt selvstændigt aktivitetsbehov og -niveau i forhold til ansøgers alder og funktionsevne, og at ansøger ville blive selvhjulpen og uafhængig af ægtefællen i et væsentligt omfang ved bevilling af et 3-hjulet elkøretøj.

Ankestyrelsen lagde til grund, at ansøger var omfattet af personkredsen i servicelovens § 97.

Begrundelsen for afgørelsen var, at ansøger efter det oplyste havde et stort behov for at kunne komme ud på egen hånd, bl.a. for at handle ind, køre til dagcenter, besøge børn, køre til frisør samt køre ture, og at ansøgers ægtefælle efter det oplyste havde sine egne hverdagsaktiviteter, var sjældent hjemme og derfor ikke kunne køre for ansøger i deres fælles bil.

Ankestyrelsen fandt således, at det ansøgte 3-hjulede elkøretøj i ansøgers situation måtte anses for i væsentlig grad at kunne afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne og derved i væsentlig grad lette den daglige tilværelse for ansøger.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at efter servicelovens § 1, stk. 2, er formålet med hjælp efter loven at fremme den enkeltes mulighed for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten.

Ankestyrelsen lagde også vægt på, at i følge Socialministeriets vejledning af 5. marts 1998 om støtte til hjælpemidler, biler, boligindretning m.v. pkt. 19, er formålet, at bevilling af hjælpemidler skal medvirke til, at ansøgeren får mulighed for at føre en så normal og selvstændig tilværelse som muligt og i størst mulig grad gøre ansøger uafhængig af andres bistand i dagligdagen.

Ankestyrelsen lagde videre vægt på, at det fremgår af vejledningens pkt. 20, at målgruppen for støtte til hjælpemidler er personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Ved at lægge vægt på funktionsevnen betones det, at det ikke er funktionsnedsættelsens art (sygdom, ulykkesfølger, aldersbetinget svagelighed m.v.) eller omfang, der er afgørende, men derimod følgerne af den nedsatte kropslige eller kognitive funktion.

Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på, at det fremgår af vejledningens pkt. 24, at afgørelsen skal træffes på grundlag af en samlet vurdering af ansøgers situation. I forbindelse med behandlingen af en ansøgning om et hjælpemiddel bør et ønske fra ansøgeren om at klare sig selvstændigt tilgodeses. Ofte må der tilvejebringes en bred beskrivelse af, på hvilken måde og i hvilket omfang funktionsevnen er nedsat, hvordan ansøgeren i øvrigt klarer sin dagligdag, og hvorledes ansøgeren selv ønsker at indrette sin tilværelse.

Desuden lagde Ankestyrelsen vægt på, at i følge vejledningens appendiks pkt. 11 om trehjulede knallerter, kan der ydes trehjulet knallert til personer, som på grund af nedsat gangevne kun kan færdes over korte strækninger og ikke har kræfter til at bruge trehjulet cykel. Det er en forudsætning, at dens anvendelse i det enkelte tilfælde helbredsmæssigt og færdselsmæssigt kan anses for forsvarlig.

Ankestyrelsen lagde tillige vægt på, at ansøger havde en gangdistance på ca. 500 meter med mange hvil og med meget besvær, og at gangfunktionen var svingende. Ansøger var afhængig af sin ægtefælle for at komme rundt - også i nærmiljøet, da ansøger alene hverken kunne komme rundt med kørestol, cykel eller bil.

Ankestyrelsen ændrede således det sociale nævns afgørelse.

Sagsfremstilling 2:

Sag nr. 2 - j.nr. 350321-99:

Sagen drejede sig om en 70-årig mand, der boede alene i almennyttig bolig på 2. sal i tæt relation til ældreboliger, aktivitetscenter, frisør, kirke, spisested, hvor han spiste, samt et minimarked. Bybussen holdt ca. 100 meter fra ansøgers bopæl. Ansøger havde ingen øvrige relevante hjælpemidler i forhold til en ansøgning om en 3-hjulet knallert/scooter.

Ansøger havde beskrevet sit kørselsbehov som indkøb i det nærliggende supermarked, køre ture og snakke med gamle venner, besøge forældres gravsted og komme ud hver dag og få frisk luft.

Ansøger havde gennem tiden kørt mange ture på knallert indtil 1994, hvor han brækkede lårbenet. Ansøger klarede sig herefter på cykel. Han trillede ned ad en bakke og trak hjem med hvil undervejs. Ansøger kunne tilsidst heller ikke trække hjem, men måtte oftest tage en taxa.

Egen læge havde oplyst, at ansøger led af mangeårig kronisk bronchitis og fik åndenød ved selv lettere anstrengelser. Svækket gangfunktion siden brud i 1994 med haltende og usikker gang uden støtte. Ansøger havde fra 1998 også kredsløbsklager samt øget åndenød, forhøjet blodtryk og hurtig puls. Der blev konstateret forhøjet blodsukker (sukkersyge). Lægen skønnede, at ansøger ikke kunne gå eller cykle rimeligt, og at der ikke var noget til hinder for færden i trafikken samt at ansøger havde en gangdistance på nogle 100 meter.

Kommunen gav afslag på bevilling af 3-hjulet el-scooter, idet den ikke blev skønnet at ville lette ansøgers daglige tilværelse i væsentlig grad.

Ved vurderingen lagde kommunen vægt på ansøgers nedsatte funktionsevne og det aktivitets- og kørselsbehov han havde.

Kommunen lagde herved vægt på, at ansøger var i stand til at klare trapperne fra 2. sal, dog med pauser, hvor ansøger måtte stå og hvile p.g.a. af åndenød og hjertebanken. Ansøger kunne også "cykle", d.v.s. trille ned ad bakken til havnen og trække cyklen hjem, dog med pauser undervejs. Ansøger ville i følge kommunens skøn også være i stand til at tage en bybus, selvom ansøger havde udtalt, at han var bange/utryk ved dette, fordi chaufføren lukkede og satte i gang for tidligt.

Nævnet ændrede kommunes afgørelse, således at ansøger var berettiget til 3-hjulet el-scooter efter servicelovens § 97.

Nævnet lagde vægt på det oplyste om ansøgers helbredsmæssige forhold, herunder på udtalelsen fra nævnets lægekonsulent, hvoraf det blandt andet fremgik, at ansøgers gangfunktion var stærkt svækket.

Endvidere lagde nævnet vægt på det oplyste om, at der intet var til hinder for, at ansøger kunne færdes i trafikken på en el-scooter.

Nævnet fandt herefter, at ansøgers funktionsevne var varigt nedsat, og at en el-scooter i væsentlig grad ville kunne afhjælpe de varige følger af ansøgers nedsatte funktionsevne og dermed i væsentlig grad lette ansøgers daglige tilværelse.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af betydningen af aktivitetsniveau og aktivitetsbehov ved ansøgning om en 3-hjulet el-scooter/knallert efter servicelovens § 97. Sagen blev behandlet som et supplement til SM O-151-96.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at ansøger var berettiget til bevilling af en 3-hjulet scooter efter servicelovens § 97.

Ankestyrelsen fandt, at ansøger havde et ikke uvæsentligt aktivitetsbehov og -niveau i forhold til alder og funktionsevne, og at ansøger ved bevilling af det ansøgte el-køretøj i væsentlig grad fik afhjulpet de varige følger af den nedsatte funktionsevne og dermed i væsentlig grad lettet den daglige tilværelse med en forbedret livskvalitet til følge.

Ankestyrelsen lagde til grund, at ansøger var omfattet af personkredsen i servicelovens § 97.

Ankestyrelsen lagde endvidere til grund, at ansøger ikke var i stand til at anvende 2- eller 3-hjulet cykel.

Begrundelsen for afgørelsen var, at ansøger havde et behov for at handle ind i et nærliggende supermarked, køre ture, snakke med gamle venner, besøge forældres gravsted og komme ud hver dag og få frisk luft. Det ansøgte 3-hjulede el-køretøj ansås derfor i ansøgers situation for i væsentlig grad at kunne afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne og derved i væsentlig grad lette den daglige tilværelse for ansøger.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at efter servicelovens § 1, stk. 2, er formålet med hjælp efter loven at fremme den enkeltes mulighed for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten.

Ankestyrelsen lagde også vægt på, at i følge Socialministeriets vejledning af 5. marts 1998 om støtte til hjælpemidler, biler, boligindretning m.v. pkt. 19, er formålet, at bevilling af hjælpemidler skal medvirke til, at ansøgeren får mulighed for at føre en så normal og selvstændig tilværelse som muligt og i størst mulig grad gøre ansøger uafhængig af andres bistand i dagligdagen.

Ankestyrelsen lagde videre vægt på, at det fremgår af vejledningens pkt. 20, at målgruppen for støtte til hjælpemidler er personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Ved at lægge vægt på funktionsevnen betones, at det ikke er funktionsnedsættelsens art (sygdom, ulykkesfølger, aldersbetinget svagelighed m.v.) eller omfang, der er afgørende, men derimod følgerne af den nedsatte kropslige eller kognitive funktion.

Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på, at i følge vejledningens appendiks pkt. 11 om trehjulede knallerter, kan der ydes støtte til trehjulet knallert til personer, som på grund af nedsat gangevne kun kan færdes over korte strækninger og ikke har kræfter til at bruge trehjulet cykel. Det er en forudsætning, at dens anvendelse i det enkelte tilfælde helbredsmæssigt og færdselsmæssigt kan anses for forsvarlig.

Ankestyrelsen lagde tillige vægt på, at ansøger i følge oplysninger fra egen læge havde en svækket gangfunktion, haltende og usikker uden støtte, som følge af kronisk bronchitis med åndenød ved selv lettere anstrengelser, kredsløbsslidelse, forhøjet blodtryk, hurtig puls, sukkersyge og følger efter brud på hoften, svarende til nogle 100 meter, samt at ansøger ikke kunne gå eller cykle rimeligt.

Ankestyrelsen tiltrådte således det sociale nævns afgørelse.

Sagsfremstilling 3:

Sag nr. 3 - j.nr. 350496-99:

Sagen drejede sig om 58 årig gift mand med en nervepåvirkning i ryggen, der medførte kraftnedsættelse i benene med styringsbesvær især under gang. Der var ingen følesans fra brystkasseniveau og nedefter. Ansøgers gangdistance var 25-50 meter eller mindre under anvendelse af 2 albuestokke. Ansøger kunne stå med stokkene i ca. 1 minut, hvorefter benene ikke længere kunne støtte ham. Der var inden for det sidste år kommet en forværring, der betød, at der var dage, hvor ansøger overhovedet ikke kunne gå. Ansøger betjente sig af en manuel kørestol og havde god kraft i armene.

Ansøger var tidligere bevilget hjælpemidler i form af manuel kørestol, 2 albuestokke, Vela kontorstol, ringpude samt T-foam pude, og en bil.

Ansøger havde behov for at kunne stå for indkøb, ture ud i naturen m.m., spille bridge 1 gang om ugen, gå på "Børsen", besøge Café Nanna's stue, forskellige markeder rundt om i landet, deltagelse i udendørs aktiviteter ved besøg hos familie og endelig frihed til selv at vælge hvornår.

Kommunen havde foreslået ansøger muligheden for en anden kørestol med mulighed for afmontering af de store drivhjul samt undersøgelse af, om kørestolen kunne være bag førersædet i bilen. Ansøger havde ikke umiddelbart været interesseret i denne løsning. Ansøger ville selv investere i en trailer ved en bevilling, således at elkøretøjet kunne komme med i bilen.

Kommunen gav afslag på bevilling af 3-hjulet el-køretøj efter servicelovens § 97 med den begrundelse, at de i forvejen bevilgede hjælpemidler blev skønnet at dække kørselsbehovene. Et elkøretøj blev derfor ikke betragtet som værende med til at kunne lette den daglige tilværelse væsentligt.

Nævnet tiltrådte kommunes afslag på ansøgning om 3-hjulet elkøretøj efter servicelovens § 97.

På baggrund af det oplyste var nævnet enig med kommunen i, at det ikke kunne antages, at et elkøretøj i væsentlig grad ville lette den daglige tilværelse i hjemmet.

Nævnet lagde endvidere vægt på, at ansøger på trods af en beskeden gangdistance kunne komme lidt omkring samt på, at kommunen havde bevilget ansøger en manuel kørestol, 2 albuestokke, Vela kontorstol, ringpude samt T-foam pude.

Endelig lagde nævnet vægt på, at ansøger også var bevilget en hjælpemiddelbil, som ansøger selv kunne benytte.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af betydningen af aktivitetsniveau/-behov og livskvalitet ved ansøgning om et 3-hjulet elkøretøj efter servicelovens § 97 sammenholdt med allerede bevilgede hjælpemidler i form af handicapbil og manuel kørestol samt albuestokke. Sagen blev behandlet som supplement til SM O-151-96.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt ikke, at ansøger var berettiget til bevilling af et 3-hjulet elkøretøj efter servicelovens § 97, sammenholdt med allerede bevilgede hjælpemidler i form af albuestokke, manuel kørestol og handicapbil.

Ankestyrelsen lagde til grund, at ansøger var omfattet af personkredsen i servicelovens § 97, og at ansøger havde gangdistance på ca. 25-50 meter eller mindre end 25 meter under anvendelse af 2 albuestokke, og at der var dage, hvor ansøger overhovedet ikke kunne gå.

Begrundelsen for afgørelsen var, at Ankestyrelsen ikke fandt, at en bevilling af det ansøgte elkøretøj i væsentlig grad ville afhjælpe ansøgers nedsatte funktionsevne yderligere og derved i væsentlig grad lette den daglige tilværelse i forhold til allerede bevilgede hjælpemidler i form af manuel kørestol (som evt. kunne skiftes til en anden model), albuestokke samt handicapbil.

Ankestyrelsen lagde herved vægt på, at ansøger selv kunne betjene en manuel kørestol i et vist omfang p.g.a. god kraft i armene, at ansøger havde 2 albuestokke, som ansøger brugte for at opnå en gangdistance på ca. 25 meter, og at ansøger havde en handicapbil, som ansøger selv kunne køre.

Ankestyrelsen bemærkede videre, at kommunen havde foreslået muligheden af en udskiftning af ansøgers kørestol til en anden og adskillelig kørestol, som evt. kunne placeres bag førersæddet i bilen, hvorved ansøger lettere kunne få den ind og ud af bilen, idet ansøger kunne blive fri for at trække stolen op over den høje kant i bagagerummet.

Ankestyrelsen tiltrådte således det sociale nævns afgørelse.